

prima instanță: V.Suciu

dosarul nr. 2ra-1441/13

instanța de apel: D. Manole, B.Bîrca, N.Traciuc

Î N C H E I E R E

16 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Galina Stratulat, Iurie Bejenaru,

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ursul
Andrei,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul
Apărării către Ursul Andrei privind recuperarea cheltuielilor suportate pentru
instruire militară și acțiunea reconvențională a lui Ursul Andrei către Ministerul
Apărării cu privire la anularea angajamentului și a contractului de satisfacere a
serviciului militar,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012, prin care a
fost respins apelul declarat de către Ursul Andrei, cu menținerea hotărîrii
Judecătoriei Dubăsari din 22 mai 2012,

c o n s t a t ă

Ministerul Apărării a Republicii Moldova a formulat o cerere de chemare în
judecată către Ursul Andrei privind recuperarea cheltuielilor pentru instruirea
militară.

În motivarea acțiunii Ministerul Apărării al RM a invocat, că în anul 2002
pîrîtul Ursul Andrei Valeriu a fost admis la studii în cadrul Institutului Militar
„Alexandru cel Bun” la specialitatea „transmisiuni” absolvind institutul la
01.07.2006.

La 10.03.2003, în conformitate cu art.27 al Legii cu privire la pregătirea
cetățenilor pentru apărarea Patriei, cet. Ursul Andrei a încheiat cu comandantul
Institutului Militar contract de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada
27.07.2002 - 27.07.2011. În baza acestui contract, pîrîtul Ursul Andrei se obliga să
îndeplinească serviciul militar pe parcursul perioadei indicate.

Cu toate acestea, la 30.08.2007, prin ordinul șefului centrului comunicații și
informatică al Marelui Stat Major nr.170, pîrîtul, la inițiativa sa personală a fost
exclus din lista nominală a unității militare cu trecerea în rezervă în temeiul pct.140
lit. m) al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în
Forțele Armate.

Ursul Andrei a încheiat cu comandantul Institutului Militar un angajament privind admiterea la studii, conform căruia acesta se obliga să restituie costul cheltuielilor de instruire în cazul trecerii în rezervă pînă la expirarea termenului de 5 ani după absolvire.

Cheltuielile suportate de Ministerul Apărării al RM pentru instruirea lui Ursul Andrei în cadrul Institutului Militar al Forțelor Armate constituie: pentru anul 2002 - 12877 lei, pentru anul 2003 - 25006 lei, pentru anul 2004 - 24656 lei, pentru anul 2005 - 17430 lei, pentru anul 2006 - 14499 lei, iar în total 94468 lei. Luînd în considerație faptul, că pîrîtul Ursul Andrei a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada de la 01.07.2006 pînă la 30.08.2007, suma pe care acesta urmează să o achite proporțional termenului serviciului militar constituie 72425,16 lei.

Pîrîtul Ursul Andrei Valeriu la 30.03.2012 a înaintat împotriva Ministerului Apărării al RM acțiune reconvențională cu privire la anularea angajamentului din 08.09.2002 și contractului de satisfacere a serviciului militar din 27.07.2002.

În sprijinul cererii reconvenționale, Ursul Andrei a comunicat, că angajamentul din 08.09.2002 și contractul de satisfacere a serviciului militar din 27.07.2002 au fost încheiate de el cînd nu avea vîrsta de 18 ani, respectiv nu dispunea de capacitate de exercițiu deplină, potrivit prevederilor art.20 al.3 al Codului Civii RM.

Prin hotărîrea Judecătorei Dubăsari din 22 mai 2012 s-a admis acțiunea cu încasarea de la Ursul Andrei în beneficiul Ministerului Apărării întru recuperarea cheltuielilor pentru instruirea militară a sumei de 72 425,16 lei, încasarea de la Ursul Andrei în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 2 172,75 lei, iar cererea reconvențională a lui Ursul Andrei s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe Ursul Andrei a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărîrii primei instanțe, respingerea acțiunii Ministerului Apărării și admiterea cererii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2012 s-a respins apelul declarat de către Ursul Andrei, cu menținerea fără modificări a hotărîrii Judecătorei Dubăsari din 22 mai 2012.

La adoptarea soluției sale, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță a respectat normele materiale și procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia de respingere a acțiunii ca neîntemeiate.

Astfel, instanța de apel a constatat că, în anul 2002 pîrîtul/apelantul Ursul Andrei Valeriu a fost admis la studii în cadrul Institutului Militar „Alexandru cel Bun,, la specialitatea „transmisiuni,, absolvind institutul la 01.07.2006.

La 10.03.2003, în conformitate cu art.27 al Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, cet. Ursul Andrei a încheiat cu comandantul Institutului Militar contract de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada 27.07.2002 - 27.07.2011. În baza acestui contract, pîrîtul Ursul Andrei s-a obligat să îndeplinească serviciul militar pe parcursul a 9 ani. (f.d.10)

La fel, la 10.09.2002 Ursul Andrei a semnat un angajament prin care s-a angajat, în cazul exmatriculării precum și al trecerii în rezervă indiferent de motive cu excepția motivului de stare a sănătății și cel de reducere a statelor pînă la expirarea termenului de 5 ani după absolvirea Institutului Militar al Forțelor Armate să restituie costul cheltuielilor pentru studii, (f.d.09)

Cu toate acestea, la 30.08.2007, prin ordinul șefului centrului comunicații și informatică al Marelui Stat Major nr.170, pîrîtul, la inițiativa sa personală a fost exclus din lista nominală a unității militare cu trecerea în rezervă în temeiul pct.140 lit. m) al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate.

Potrivit art.58 alin.(3) al Legii învățămîntului, absolventul care și-a făcut studiile în bază de contract refuză să se prezinte la serviciu sau suspendă activitatea, pînă la expirarea termenului de 5 ani, în organizația sau întreprinderea de care a fost recomandat pentru instruire, este obligat să restituie cheltuielile de studii.

Prevederi asemănătoare sînt indicate și în art.27 alin.(6) al Legii privind pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, conform căruia militarii eliberați din serviciul militar, care după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5 ani, achită cheltuielile pentru instruire, indiferent de sursa de finanțare.

Analogic, normele art.35 al. 11 al Legii privind statutul militarilor, menționează că la eliberarea din serviciul militar prin contract în cazurile prevăzute la alin.(3) lit.e), g), i), k) și m), o) - din inițiativa personală a militarului, militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățămînt militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sînt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

Astfel, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de admitere a acțiunii deoarece, Ursul Andrei a fost eliberat de la serviciu în baza cererii sale personale pînă a fi expirat termenul de 5 ani.

Instanța de apel a menționat că, nu pot fi reținute afirmațiile apelantului referitor la nulitatea absolută a angajamentului din 10.09.2002 precum și a

contractului de satisfacere a serviciului militar din 10.03.2003 pe motiv că la semnarea respectivelor acte, apelantul nu avea vârsta de 18 ani, după cum urmează: conform datelor buletinului de identitate, Ursul Andrei s-a născut la 22.12.1984 (f.d.105), respectiv rezultă că la semnarea contractului de satisfacere a serviciului, adică la 10.03.2003 apelantul avea deja vârsta de 18 ani și capacitatea deplină de exercițiu. Mai mult ca atât, în respectivul contract Ursul Andrei a contrasemnat faptul că a luat cunoștință de legile RM și de alte acte normative ce reglementează modul de satisfacere a serviciului militar și își asumă obligația de satisfacere a serviciului militar prin contract în Forțele Armate pe termen de 9 ani în condițiile stabilite de legislația în vigoare cu privire la modul de satisfacere a serviciului.

În aceste condiții, chiar dacă Ursul Andrei a semnat angajamentul la 10.09.2002, în speța dată, actul respectiv nu este pertinent și concludent și acesta nu influențează într-un mod sau altul soluția pronunțată, or, contractul de satisfacere a serviciului militar semnat de Ursul Andrei a fost încheiat conform prevederilor legale. Ba mai mult, apelantul în contractul semnat a indicat că a făcut cunoștință cu toate actele normative ce reglementează modalitatea de satisfacere a serviciilor, prin ce se conchide că a făcut cunoștință inclusiv cu prevederile art.27 alin.(6) al Legii privind pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei și art.35 al. 11 al Legii privind statutul militarilor.

Nu pot fi reținute nici susținerile apelantului cu referire la faptul calculării incorecte a cheltuielilor, or, certificatul-calcu privind cheltuielile suportate de Ministerul Apărării pentru instruirea apelantului, prezentat de Ministerul Apărării reprezintă un document oficial, calculul fiind perfectat conform „Instrucțiunii cu privire la modul de recuperare a cheltuielilor de instruire - instituțiile de învățământ militar”, aprobat prin ordinul Ministerului Apărării al R.M nr.123 din 20.06.2007.

Mai mult, instanța remarcă că pe un caz similar, fiind efectuată expertiza cheltuielilor pentru instruire, conform raportului de expertiză nr.980 seria 001383 din 15.04.2009 s-a stabilit cu certitudine că, calculul prezentat este perfectat în strictă conformitate cu actele normative în vigoare și corespunde cheltuielilor efective suportate de la bugetul de stat pentru instruirea unui student militar.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, instanța de apel și instanța de fond justificat au ajuns la concluzia admiterii acțiunii Ministerului Apărării privind recuperarea cheltuielilor pentru instruirea militară.

La 05 martie 2013 Ursul Andrei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii Ministerului Apărării și de admitere a cererii reconvenționale.

În motivarea recursului recurentul a indicat că instanțele judecătorești au emis soluții cu încălcarea normelor de drept material și procesual, nu a elucidat toate circumstanțele cauzei.

La 12 aprilie 2013 Ministerul Apărării al R.M a depus prin intermediul cancelariei o referință, prin care a invocat dezacordul cu recursul depus de Ursul Andrei, solicitînd respingerea acestuia, cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit.a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ursul Andrei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurentului se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei.

Instanțele judecătorești au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, iar argumentele invocate în recursul declarat de către Ursul Andrei, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, căroră instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, avînd la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform cerințelor art. 130 CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ursul Andrei, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Recursul declarat de către Ursul Andrei, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru